

1

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Κύρωση της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που τροποποιεί το άρθρο 136 της ΣΛΑΕ, της Συνθήκης για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. Γενικό μέρος

Ιστορικό

1. Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2010, συμφωνήθηκε, επί της αρχής, από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης η θέσπιση μόνιμου μηχανισμού για την αντιμετώπιση κρίσεων προκειμένου να διασφαλίζεται η χρηματοοικονομική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Προς αυτόν τον σκοπό, κάλεσαν τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να διενεργήσει τις σχετικές διαβουλεύσεις για μια περιορισμένη τροποποίηση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ).

Σε συνέχεια της έκθεσης που υπέβαλε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2010, αποφασίστηκε να κινηθεί άμεσα η απλοποιημένη διαδικασία αναθεώρησης των Συνθηκών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 48, παράγραφος 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής ΣΕΕ), έτσι ώστε να προβλεφθεί ρητά η δυνατότητα θέσπισης από τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μόνιμου μηχανισμού σταθερότητας.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2010, η βελγική κυβέρνηση υπέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο ΣΕΕ, πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 136 της ΣΛΕΕ σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμό σταθερότητας. Την ίδια ημέρα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να διαβουλευθεί, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο ΣΕΕ, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την πρόταση. Αποφάσισε επίσης να διαβουλευθεί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εξέδωσαν τις γνώμες που απαιτούνται.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε στις 17 Δεκεμβρίου 2010 για την ανάγκη θέσπισης μόνιμου μηχανισμού σταθερότητας από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας («ΕΜΣ») θα αναλάβει το έργο το οποίο διεκπεραιώνουν επί του παρόντος η Ευρωπαϊκή Διευκόλυνση

Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΔΧΣ») και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης («ΕΜΧΣ») παρέχοντας, όπου είναι αναγκαίο, χρηματοπιστωτική συνδρομή σε κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ.

Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο ΣΕΕ, για την τροποποίηση του άρθρου 136 ΣΛΕΕ σχετικά με μηχανισμό σταθερότητας για τα κράτη μέλη με ζώνη ευρώ (απόφαση 2011/199/ΕΕ, της 25^{ης} Μαρτίου 2011, ΕΕ L 91, 1). Πιο συγκεκριμένα, αποφασίστηκε η προσθήκη τρίτης παραγράφου στο άρθρο 136 ΣΛΕΕ με αντικείμενο τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας από τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου υπόκειται στην έγκριση του συνόλου των κρατών μελών της ΕΕ σύμφωνα με τις οικείες συνταγματικές διαδικασίες κάθε κράτους μέλους και θα αρχίσει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2013, εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες έγκρισης σε όλα τα κράτη μέλη, σε περίπτωση δε καθυστέρησης θα ισχύσει την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της τελευταίας κοινοποίησης περί έγκρισης.

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 25 Μαρτίου 2011 περί θεσπίσεως ευρωπαϊκού μηχανισμού σταθερότητας, υπογράφηκε Συνθήκη με συμβαλλόμενα μέρη τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, ήτοι, το Βασίλειο του Βελγίου, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, την Δημοκρατία της Εσθονίας, την Ιρλανδία, την Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, τη Γαλλική Δημοκρατία, την Ιταλική Δημοκρατία, την Κυπριακή Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, τη Μάλτα, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, τη Δημοκρατία της Αυστρίας, την Πορτογαλική Δημοκρατία, την Δημοκρατία της Σλοβενίας, τη Σλοβακική Δημοκρατία και τη Δημοκρατία της Φινλανδίας που είναι και «μέλη του ΕΜΣ».

Στις 21 Ιουλίου του 2011 οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ συμφώνησαν να «αυξηθεί η ευελιξία του ΕΜΣ με επιβολή κατάλληλων προϋποθέσεων», προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της χρηματοπιστωτικής συνδρομής και να αποτραπεί ο κίνδυνος μετάδοσης μιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε ότι είναι αναγκαία η αυστηρή τήρηση του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ενοποιημένης μακροοικονομικής εποπτείας, ιδιαίτερα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, του πλαισίου μακροοικονομικών ανισορροπιών και των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελώντας την πρώτη γραμμή άμυνας έναντι καταστάσεων κρίσης εμπιστοσύνης που επηρεάζουν τη σταθερότητα της ζώνης του ευρώ.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2011 οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ αποφάσισαν να προχωρήσουν προς μια ισχυρότερη οικονομική ένωση που θα περιλαμβάνει ένα νέο δημοσιονομικό συμβόλαιο και

ενισχυμένο συντονισμό σε θέματα οικονομικής πολιτικής και θα εφαρμοστεί μέσω διεθνούς συμφωνίας, της Συνθήκης για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση («ΣΣΣΔ»). Η ΣΣΣΔ θα βοηθήσει στην ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας εντός της ζώνης του ευρώ, με σκοπό να διασφαλιστεί βιώσιμη, υγιή και εύρωστη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, και επομένως αντιμετωπίζει μία από τις κύριες αιτίες της χρηματοοικονομικής αστάθειας. Η συνθήκη του ΕΜΣ και η ΣΣΣΔ αλληλοσυμπληρώνονται στην ενίσχυση της οικονομικής ευθύνης και αλληλεγγύης εντός της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Επισημαίνεται ότι η χρηματοπιστωτική συνδρομή στο πλαίσιο νέων προγραμμάτων υπό τον ΕΣΜ παρέχεται υπό την προϋπόθεση, ότι από 1ης Μαρτίου 2013, με την κύρωση της ΣΣΣΔ από το ενδιαφερόμενο μέλος του ΕΣΜ και, αφότου λήξει η προθεσμία μεταφοράς του άρθρου 3 παράγραφος 2 της ΣΣΣΔ, της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του εν λόγω άρθρου.

2. Με βάση την ισχυρή αλληλεξάρτηση εντός της ζώνης του ευρώ και τους σοβαρούς κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της, ο ΕΜΣ παρέχει στήριξη σταθερότητας βάσει αυστηρών όρων, κατάλληλων για το επιλεγμένο μέσο χρηματοπιστωτικής συνδρομής, εφόσον είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και των κρατών μελών της. Η αρχική μέγιστη δανειοδοτική ικανότητα του ΕΜΣ ορίστηκε σε 500.000.000.000 EUR, συμπεριλαμβανομένης της εκκρεμούς στήριξης σταθερότητας της ΕΔΧΣ. Η επάρκεια της ενοποιημένης μέγιστης δανειοδοτικής ικανότητας του ΕΜΣ και της ΕΔΧΣ, εντούτοις, θα επαναξιολογηθεί πριν από την έναρξη ισχύος της συνθήκης για τον ΕΜΣ, ενώ μπορεί να αυξάνεται με απόφαση του Συμβουλίου Διοικητών του ΕΜΣ, μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης.

Ως επακόλουθο της προσχώρησής του στη ζώνη του ευρώ, ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθίσταται και μέλος του ΕΜΣ με πλήρη δικαιώματα και υποχρεώσεις, όπως ισχύει και για τα συμβαλλόμενα μέρη.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΕΜΣ συνεργάζεται πολύ στενά με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο («ΔΝΤ») για την παροχή στήριξης σταθερότητας, με την επιδίωξη να συμμετέχει ενεργά το ΔΝΤ, τόσο σε τεχνικό όσο και σε χρηματοοικονομικό επίπεδο. Ορίζεται επίσης ότι τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που ζητούν χρηματοπιστωτική συνδρομή από τον ΕΜΣ απευθύνουν, εφόσον είναι δυνατόν, ανάλογο αίτημα και στο ΔΝΤ.

Επίσης, προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης το νόμισμα των οποίων δεν είναι το ευρώ («κράτη μέλη εκτός ζώνης του ευρώ») συμμετέχουν σε ad hoc βάση μαζί με τον ΕΜΣ σε πράξη στήριξης σταθερότητας για κράτη μέλη της ζώνης ευρώ και στο πλαίσιο αυτό καλούνται να

συμμετέχουν, ως παρατηρητές, στις συνεδριάσεις του ΕΜΣ κατά τη συζήτηση της εν λόγω στήριξης σταθερότητας και της παρακολούθησής της.

Στις 20 Ιουνίου 2011, οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξουσιοδότησαν τα συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για τον ΕΜΣ να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») να διεκπεραιώσουν τα καθήκοντα που προβλέπει η Συνθήκη.

Στη δήλωσή της από 28 Νοεμβρίου 2010, η Ευρωμάδα δήλωσε ότι τυποποιημένες και ταυτόσημες ρήτρες συλλογικής δράσης («ΡΣΔ»), έτσι ώστε να διατηρηθεί η ρευστότητα της αγοράς, θα συμπεριληφθούν στους όρους και τις προϋποθέσεις όλων των νέων κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ. Όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 25ης Μαρτίου 2011, οι λεπτομερείς ρυθμίσεις για τη συμπερίληψη των ΡΣΔ στους κρατικούς τίτλους της ζώνης του ευρώ οριστικοποιήθηκαν από την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή.

Σύμφωνα με την πρακτική του ΔΝΤ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις η προσήκουσα και αναλογική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα εξετάζεται στις περιπτώσεις στις οποίες η στήριξη σταθερότητας παρέχεται συνοδευόμενη από προϋποθέσεις με τη μορφή προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής.

Ο ΕΜΣ θα παρέχει, όπως το ΔΝΤ, στήριξη σταθερότητας σε μέλος του ΕΜΣ όταν αυτό έχει μειωμένη δυνατότητα ή αντιμετωπίζει κίνδυνο να έχει μειωμένη δυνατότητα τακτικής πρόσβασης στη χρηματοδότηση από τις αγορές. Αντικατοπιρίζοντας το γεγονός αυτό, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων δήλωσαν ότι τα δάνεια ΕΜΣ θα απολαύουν καθεστώς προτιμησιακού πιστωτή όπως και αυτά του ΔΝΤ, αποδεχόμενοι συγχρόνως ότι το καθεστώς προτιμησιακού πιστωτή του ΔΝΤ υπερισχύει έναντι αυτού του ΕΜΣ. Το καθεστώς αυτό θα παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης.

Στην περίπτωση που χρηματοπιστωτική συνδρομή του ΕΜΣ με τη μορφή δανείων ΕΜΣ έπεται, όταν υφίσταται ήδη, κατά την υπογραφή της συνθήκης για τον ΕΜΣ, ευρωπαϊκό πρόγραμμα χρηματοπιστωτικής συνδρομής, ο ΕΜΣ θα απολαύει της ίδιας εξοφλητικής προτεραιότητας με όλα τα υπόλοιπα δάνεια και υποχρεώσεις του μέλους αποδέκτη του ΕΜΣ, με εξαίρεση τα δάνεια του ΔΝΤ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ θα υποστηρίζουν ισοδύναμο καθεστώς πιστωτή του ΕΜΣ και των άλλων κρατών που δανείζουν σε διμερή βάση, σε συντονισμό με τον ΕΜΣ.

Οι προϋποθέσεις δανεισμού από τον ΕΜΣ των κρατών μελών που υπόκεινται σε πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 40 της συνθήκης για τον ΕΜΣ, καλύπτουν το κόστος χρηματοδότησης και λειτουργίας του ΕΜΣ και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις προϋποθέσεις δανεισμού των Συμφωνιών για Διευκόλυνση

Χρηματοπιστωτικής Συνδρομής που έχουν υπογραφεί μεταξύ της ΕΔΧΣ, της Ιρλανδίας και της Central Bank of Ireland (Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας), αφενός, και της ΕΔΧΣ, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και της Banco de Portugal (Τράπεζα της Πορτογαλίας), αφετέρου.

Οι διαφορές που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή της συνθήκης για τον ΕΜΣ και οι οποίες προκύπτουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ή μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και του ΕΜΣ υπόκεινται στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 273 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ»).

Η εποπτεία μετά το πρόγραμμα θα ασκείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο που καθορίζεται στα άρθρα 121 και 136 της ΣΛΕΕ.

3. Στις 2 Μαρτίου 2012 τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο και την Τσεχία συμφώνησαν το περιεχόμενο της Συνθήκης για τη σταθερότητα, το συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, με σκοπό να προαγάγουν τις προϋποθέσεις για ισχυρότερη οικονομική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, να αναπτύξουν ακόμα στενότερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών στη ζώνη του ευρώ.

Η αναγκαιότητα για τη σύναψη της Συνθήκης αυτής προέκυψε από την ανάγκη των κυβερνήσεων να διατηρούν υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά και να προλαμβάνουν την υπερβολική αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης ως ουσιώδους σημασίας θέμα για τη διασφάλιση της σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και, συνεπώς, την καθιέρωση συγκεκριμένων κανόνων, συμπεριλαμβανομένου ενός «κανόνα ισοσκελίσης του προϋπολογισμού» και ενός αυτόματου μηχανισμού για τη θέσπιση διορθωτικών μέτρων.

Επίσης, στο προοίμιο της Συνθήκης αποδίδεται έμφαση στην ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι το έλλειμά τους της γενικής κυβέρνησης δεν υπερβαίνει το 3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος τους σε τιμές αγοράς και ότι το χρέος τους της γενικής κυβέρνησης δεν υπερβαίνει ή ακολουθεί επαρκώς πτωτική πορεία προς το 60% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος τους σε τιμές αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό υπενθυμίζεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη, ως κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την υποχρέωση να απέχουν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ικανού να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων της Ένωσης στο πλαίσιο της οικονομικής ένωσης, ιδίως την πρακτική της συσσώρευσης χρέους εκτός των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2011 οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ συμφώνησαν σε μια ενισχυμένη αρχιτεκτονική για την οικονομική και νομισματική ένωση, που θα οικοδομεί επί των συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα διευκολύνει την

υλοποίηση μέτρων που λαμβάνονται βάσει των άρθρων 121, 126 και 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός τους είναι η ενσωμάτωση των διατάξεων της παρούσας συνθήκης όσο το δυνατόν συντομότερα στις συνθήκες που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με βάση τις οποίες υποβλήθηκαν στις 23 Νοεμβρίου 2011 οι νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη ζώνη του ευρώ, και συγκεκριμένα για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα. Επίσης υποβλήθηκαν προτάσεις σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών και δηλώθηκε η πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να υποβάλει περαιτέρω νομοθετικές προτάσεις για τη ζώνη του ευρώ σχετικά, ιδιαίτερα, με την εκ των προτέρων υποβολή εκθέσεων όσον αφορά τα σχέδια έκδοσης χρεογράφων, τα προγράμματα οικονομικής εταιρικής σχέσης που περιγράφουν λεπτομερώς τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τα κράτη μέλη που υπάγονται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και τον συντονισμό των σημαντικών σχεδίων μεταρρύθμισης της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών.

B. Ειδικότερα

Επί του άρθρου 1

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 του Συντάγματος, η Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25^{ης} Μαρτίου 2011, που τροποποιεί το άρθρο 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μηχανισμό σταθερότητας για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ (EL 6.4.2011 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 91/1).

Σύμφωνα με την προς έγκριση απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, προστίθεται τρίτη παράγραφος στο άρθρο 136 ΣΛΕΕ με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«3. Τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμό σταθερότητας ο οποίος θα ενεργοποιείται εφόσον κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διασφαλίζεται η σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Η παροχή τυχόν απαιτούμενης χρηματοοικονομικής συνδρομής δυνάμει του μηχανισμού θα υπόκειται σε αυστηρούς όρους.».

Η υπό έγκριση ρύθμιση παρέχει ρητά τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεσπίσουν μόνιμο μηχανισμό σταθερότητας με σκοπό την αντιμετώπιση κρίσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο τη σταθερότητα της ζώνης ευρώ στο σύνολό της.

Δεδομένου ότι πρόκειται για την εξουσιοδότηση θέσπισης διακρατικού μηχανισμού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκρινε ότι με αυτόν τον τρόπο δεν αυξάνονται οι αρμοδιότητες της Ένωσης (πρώτη σκέψη προοιμίου απόφασης 2011/199/ΕΕ) και, ως εκ τούτου, μπορεί να ακολουθηθεί η απλοποιημένη διαδικασία αναθεώρησης του άρθρου 48, παράγραφος 6 ΣΕΕ, η οποία δεν απαιτεί τη σύγκληση Ευρωπαϊκής Συνέλευσης και, στη συνέχεια, Διακυβερνητικής Διάσκεψης.

Ο σκοπός του μηχανισμού σταθερότητας συνίσταται στη διασφάλιση της σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και, επομένως, στη διατήρηση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ίδιας της Ένωσης (τέταρτη σκέψη προοιμίου απόφασης 2011/199/ΕΕ). Υπ' αυτό το πρίσμα, συμφωνήθηκε, επίσης, ότι δεν θα απαιτείται πλέον η χρήση του άρθρου 122 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ για τους σκοπούς αυτούς (τέταρτη σκέψη προοιμίου απόφασης 2011/199/ΕΕ).

Τέλος, προβλέπεται με γενικό τρόπο ότι η παροχή χρηματοοικονομικής συνδρομής θα υπόκειται σε αυστηρούς όρους (*strict conditionality*), οι οποίοι εξειδικεύθηκαν στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16^{ης} και 17^{ης} Δεκεμβρίου 2010, καθώς και στην ίδια τη Συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας.

Επί του άρθρου 2

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 του Συντάγματος, η Συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, ήτοι του Βασιλείου του Βελγίου, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, της Μάλτας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Φινλανδίας.

Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ είναι υποχρεωτικά κράτη μέλη του ΕΜΣ. Στη συνθήκη αυτή ορίζονται τα θέματα που αφορούν τη σύσταση και το σκοπό του. Στο άρθρο 3 ορίζεται ειδικότερα ότι «Ο σκοπός του ΕΜΣ είναι η κινητοποίηση της χρηματοδότησης και η παροχή στήριξης σταθερότητας, υπό αυστηρούς όρους, κατάλληλους για το επιλεγμένο μέσο χρηματοδοτικής συνδρομής, προς όφελος των μελών του ΕΜΣ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, εφόσον είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και των κρατών μελών της. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΕΜΣ έχει το δικαίωμα να αντλεί κεφάλαια με την έκδοση χρηματοπιστωτικών τίτλων ή με τη σύναψη

χρηματοοικονομικών ή λοιπών συμφωνιών ή ρυθμίσεων με μέλη του ΕΜΣ, χρηματοοικονομικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη.»

Επίσης, στη συνθήκη αυτή περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν

- τη διακυβέρνηση και συγκεκριμένα τη δομή και τους κανόνες ψηφοφορίας, τα όργανα διοίκησης (συμβούλιο διοικητών, συμβούλιο διευθυντών, διευθύνων σύμβουλος),
- το κεφάλαιο (εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο, προσκλήσεις καταβολής κεφαλαίου, αλλαγές στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο, κλείδα κατανομής),
- τη λειτουργία (αρχές, διαδικασία για τη χορήγηση στήριξης σταθερότητας, προληπτική χρηματοπιστωτική συνδρομή του ΕΜΣ, χρηματοπιστωτική συνδρομή για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων κράτους μέλους του ΕΜΣ, δανειοδότηση από τον ΕΜΣ, μηχανισμός στήριξης πρωτογενών αγορών, μηχανισμός στήριξης δευτερογενών αγορών, επανεξέταση του καταλόγου των μέσων χρηματοπιστωτικής συνδρομής, πολιτική τιμολόγησης, δανειοληπτικές δραστηριότητες),
- τη χρηματοοικονομική διαχείριση (επενδυτική πολιτική, πολιτική σε θέματα μερισμάτων, αποθεματικό και λοιπά κεφάλαια, κάλυψη ζημιών, προϋπολογισμός, ετήσιοι λογαριασμοί, εσωτερικός και εξωτερικός έλεγχος, Συμβούλιο ελεγκτών),
- τις γενικές διατάξεις εφαρμογής της Συνθήκης (τόπος, νομικό καθεστώς, προνόμια και ασυλίες, προσωπικό του ΕΜΣ, επαγγελματικό απόρρητο, ασυλίες προσώπων, φορολογική απαλλαγή, ερμηνεία και επίλυση διαφορών, διεθνής συνεργασία),
- τις μεταβατικές ρυθμίσεις (σχέση με δανειοδότηση από ΕΔΧΣ, μεταβίβαση των ενισχύσεων της ΕΔΧΣ, καταβολή του αρχικού κεφαλαίου, προσωρινή διόρθωση της κλείδας κατανομής, αρχικοί διορισμοί),
- τις τελικές διατάξεις (προσχώρηση, παραρτήματα κατάθεση, κύρωση, αποδοχή ή έγκριση συνθήκης). Τα Παραρτήματα τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Συνθήκης είναι:
 - 1) Παράρτημα Ι: Κλείδα κατανομής του ΕΜΣ, και
 - 2) Παράρτημα ΙΙ: Εγγραφές στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο.

Επί του άρθρου 3

Με τις διατάξεις του άρθρου 3 κυρώνεται η Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την εξαίρεση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Τσεχίας.

Στη συνθήκη αυτή περιλαμβάνεται διατάξεις με τις οποίες συμφωνείται η ενίσχυση του οικονομικού πλώνα της ΟΝΕ, θεσπίζοντας ένα σύνολο κανόνων που αποβλέπει στην προώθηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας μέσω ενός δημοσιονομικού συμφώνου, στην ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών τους και στη βελτίωση της διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ,

υποστηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο την υλοποίηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό προορίζεται ειδικότερα η συνοχή και σχέση της συνθήκης αυτής με το δίκαιο της Ένωσης, το περιεχόμενο του Δημοσιονομικού Συμφώνου και συγκεκριμένα όσον αφορά την εφαρμογή του «κανόνα ισοκέλαισης του προϋπολογισμού» που καθορίζεται στο άρθρο 3 της συνθήκης αυτής, ορίζεται ότι η εν λόγω παρακολούθηση θα διεξάγεται με τον καθορισμό, για κάθε συμβαλλόμενο μέρος, ειδικών ανά χώρα μεσοπρόθεσμων στόχων και χρονοδιαγραμμάτων σύγκλισης, κατά περίπτωση.

Στο πλαίσιο αυτό:

- Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι θα πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά βάσει κοινά συμφωνημένης μεθόδου, οι κύριες παράμετροι της οποίας πρέπει επίσης να ενημερώνονται τακτικά, αντικατοπτρίζοντας δεόντως τους κινδύνους άμεσων και έμμεσων υποχρεώσεων για τα δημόσια οικονομικά, όπως έχουν ενσωματωθεί στους στόχους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- Η επαρκής πρόοδος προς τους μεσοπρόθεσμους στόχους θα πρέπει να αξιολογείται βάσει συνολικής αξιολόγησης με σημείο αναφοράς το διαρθρωτικό ισοζύγιο, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης δαπανών χωρίς να υπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, σύμφωνα με τις διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011 («αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης»),
- Ο διορθωτικός μηχανισμός τον οποίον καλούνται να θεσπίσουν τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να αποσκοπεί στη διόρθωση τυχόν αποκλίσεων από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής, συμπεριλαμβανομένου του σωρευτικού αντίκτυπου τους για τη δυναμική του δημόσιου χρέους,
- Η συμμόρφωση με την υποχρέωση των συμβαλλόμενων μερών για τη μεταφορά του «κανόνα ισοκέλαισης του προϋπολογισμού» στα εθνικά νομικά συστήματά τους, μέσω δεσμευτικών, μόνιμων και, κατά προτίμηση, συνταγματικών διατάξεων, θα πρέπει να υπάγεται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 273 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Για το περιεχόμενο των συμφωνηθέντων έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- το άρθρο 260 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβλέπει ότι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να επιβάλει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού ή χρηματικής ποινής σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο έχει παραλείψει να συμμορφωθεί με συγκεκριμένη απόφασή του και

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θεσπίσει κριτήρια για τον προσδιορισμό του κατ' αποκοπή ποσού ή της χρηματικής ποινής που είναι καταβλητέα στο πλαίσιο του εν λόγω άρθρου.
- Η ανάγκη να διευκολυνθεί η θέσπιση μέτρων, στο πλαίσιο της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τα υπερβολικά ελλείμματα, όσον αφορά τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ των οποίων ο προβλεπόμενος ή υφιστάμενος λόγος του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν υπερβαίνει το 3%, ενισχύοντας παράλληλα σε σημαντικό βαθμό τον στόχο της εν λόγω διαδικασίας, που συνίσταται στο να ενθαρρυνθεί και, εν ανάγκη, να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος να μειώσει το ενδεχομένως διαπιστωθέν έλλειμμα,
- Η τήρηση της υποχρέωσης από τα συμβαλλόμενα μέρη των οποίων το χρέος της γενικής κυβέρνησης υπερβαίνει το 60% της τιμής αναφοράς να το μειώνουν, ως κριτήριο αξιολόγησης, κατά ένα εικοστό ετησίως κατά μέσο όρο,
- Η ανάγκη να γίνει σεβαστός, κατά την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης, ο ιδιαίτερος ρόλος των κοινωνικών εταίρων, όπως αναγνωρίζεται από τους νόμους ή τα εθνικά συστήματα καθενός εκ των συμβαλλόμενων μερών.

Τέλος, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Καμία διάταξη της συνθήκης αυτής δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως διάταξη που μεταβάλλει με οποιονδήποτε τρόπο τους όρους οικονομικής πολιτικής υπό τους οποίους χορηγήθηκε χρηματοοικονομική ενίσχυση σε συμβαλλόμενο μέρος σε πρόγραμμα σταθεροποίησης στο οποίο συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της ή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.
- Η εύρυθμη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης επιβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη να εργαστούν από κοινού προς μια οικονομική πολιτική στο πλαίσιο της οποίας, βασιζόμενα στους μηχανισμούς συντονισμού της οικονομικής πολιτικής, όπως καθορίζεται στις συνθήκες που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλαμβάνουν τις αναγκαίες δράσεις και θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα σε όλους τους τομείς καίριας σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία της ζώνης του ευρώ,
- Τα συμβαλλόμενα μέρη επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν πιο ενεργά την ενισχυμένη συνεργασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στα άρθρα 326 έως 334 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να υπονομεύεται η εσωτερική αγορά, και την επιθυμία τους να κάνουν πλήρη χρήση ειδικών μέτρων για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και μιας διαδικασίας προηγούμενης συζήτησης και συντονισμού, μεταξύ των

συμβαλλόμενων μερών με νόμισμα το ευρώ, όλων των σχεδιαζόμενων από αυτά σημαντικών μεταρρυθμίσεων οικονομικής πολιτικής, με σκοπό τη συγκριτική αξιολόγηση βέλτιστων πρακτικών.

- Η χρηματοπιστωτική συνδρομή στο πλαίσιο νέων προγραμμάτων υπό τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας θα παρέχεται υπό την προϋπόθεση, από 1ης Μαρτίου 2013, της επικύρωσης της συνθήκης αυτής από το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος και, αφότου λήξει η προθεσμία μεταφοράς του άρθρου 3 παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης, της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του εν λόγω άρθρου.

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται από την συνθήκη αυτή από την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του δικού τους εγγράφου επικύρωσης, εφόσον η συνθήκη ισχύει κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ενώ τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ, ήτοι η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Ουγγαρία, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Ρουμανία και το Βασίλειο της Σουηδίας που διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υπογραφής αυτής της συνθήκης, παρέκκλιση ή εξαίρεση από τη συμμετοχή στο ενιαίο νόμισμα και οι οποίες ενδέχεται να δεσμεύονται, για όσο διάστημα αυτή η παρέκκλιση ή εξαίρεση δεν έχει καταργηθεί, μόνον από συγκεκριμένες διατάξεις (τίτλοι III και IV) της συνθήκης.

Αυτά επιδιώκονται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου και παρακαλείται η Εθνική Αντιπροσωπεία για τη ψήφισή του.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2012

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ